

Zápis
z 10. zasedání Výboru životního prostředí ZHMP
konaného dne 5. 12. 2012

Přítomni:

Dr. Ing. Milan Urban, Ing. Gabriela Kloudová, MBA, Mgr. Petr. Trombik, Daniel Hodek, MUDr. Iveta Borská

Stálý host:

Radek Lohynský

Hosté:

Ing. Josef Pavlík (ředitel OŽP MHMP)

Ing. Jan Bouček (OMI MHMP)

Ing. Jitka Fidranská (OŽP MHMP)

Eva Brendlová (MF Dnes)

Ing. Viktor Pázler (radní HMP)

Ing. Petr Žejdlík (gen. řed. PVS)

Omluveni:

David Zelený, Roman Petrus, Andrea Vlášková, Mgr. Marta Semelová

Program jednání:

Ústřední čistírna odpadních vod

Předseda výboru Dr. Ing. Milan Urban zahájil zasedání přáním pěkného vánočního období. Poté představil hosta Ing. Petra Boučka z OMI a požádal radního Radka Lohynského o stručný přehled současného vývoje ohledně ÚČOV.

Lohynský:

K otázce ÚČOV existuje Komise Rady HMP, jejímž předsedou je primátor. Tato Komise se pravidelně schází a do konce tohoto roku se ještě jednou sejde. Diskutuje se zde o variantách, kapacitách, návrzích Jaspers a pokouší se dostat k závěru, jakou cestou to bude směřovat dál. Zápisy z pracovní komise jsou veřejně přístupné na praha.eu. Současně probíhají jednání s vítězným konsorciem na výstavbu nové vodní linky a hledají se možné návrhy v rámci úspor návrhové ceny. Výběrové řízení doposud nebylo zrušeno, ale smlouva je postavena tak, že nedochází k žádným postihům vůči HMP. Až bude jasný cíl a směřování, tak se k tomu HMP postaví. Sankce, které se vztahují k vypouštění jsou odloženy do roku 2017 podle platného územního rozhodnutí, které má HMP na novou vodní linku. Zatím tedy nepadlo žádné rozhodnutí ohledně projektu a čeká se na jednání komise. Následně budou informovány výbory o doporučení a bude se diskutovat o nejlepších variantách. Zde přítomný Ing. Bouček je tajemníkem této pracovní komise.

Bouček:

Pracovní komise byla vytvořena v celé šíři politického spektra a zatím se sešla 8x. Ti členové komise, kteří jsou odborníky v oboru se navíc scházeli na dalších pracovních jednáních a dělali doporučení komisi Rady. Na posledním jednání nebyla komise usnášeníschopná, proto bude další ještě 18. 12. 2012. Komise již nějaká doporučení a závěry připravené má:

Vymyslela a doporučila alternativu, která je investičně schůdnější a to je vztah ze strany investora zadavatele (města), co by se mělo jak roztřídit, aby ta investiční náročnost nebyla v nejbližších letech tak vysoká. Na druhé straně chce udržet provozní náklady na té minimální hodnotě, protože to, co doporučovali experti evropské komise bylo sice úsporné pro evropského daňového poplatníka (z hlediska dotace), ovšem absolutně neúsporné pro pražského daňového poplatníka, který by to vše vynahradil v provozních nákladech a cisterny s methanem by tam jezdily jedna za druhou, aby ty

bakterie uživily.

Nyní je na tahu konsorcium dodavatelů, kteří byli vybráni. Mají aktualizovat návrhovou cenu, protože cena, s kterou zvítězili byla stanovena v roce 2010 a od té doby se nákladové ceny změnily. Návrh by měl být hotov do konce tohoto týdne a měl by být k další diskuzi. V současné době by měli generální ředitelé konsorcia vyjednávat ve Francii a Německu se svými technologickými subdodavateli.

Celá příprava této stavby se táhne od roku 1965 a velikým úspěchem bylo v roce 2009 získání územního rozhodnutí.

Ing. Bouček dal prostor pro dotazy.

Urban:

Dotace z EU je pasé, s tím se počítat nedá. Kdyby se projekt přepracoval na jiné bázi, vypadal by jinak, pak je samozřejmě k diskusi, zda by platila současná EIA a jaké by to mělo dopady na úpravu územního rozhodnutí. Tak se naskytují otázky:

Bylo by možné žádat o dotace znovu?

Existují z PVK grafy nátoků na vlastní čističku? Stoupají ceny vodného a stočného a kubikové množství vody klesá (od 90. let). Dle dlouhodobých grafů PVK, co byly k dispozici v klubu se pohybovala náročnost mezi 3,8 – 4,2 m³/s. Současný projekt je nastavený na trojnásobek, což má nějaký dopad na náklady, má to jistě opodstatnění, projekt se buduje na dlouhou dobu, cca 50 – 70 let, tak tam musí být rezerva.

Další věc je, že tento projekt se netýká kalové koncovky. Zabývá se Komise tím, co by následovalo za další body?

Bouček:

K financování:

Financovatelné období, které vyhlásila evropská komise a které je prioritní osou 2 na MŽP končí v roce 2013. Samozřejmě projekty, které jsou směřovány na rok 2013, mohou doběhnout do roku 2015 a tam to financování končí. Další osa v tomto směru vypisována není, nepředpokládá se a není na obzoru. Celkově bylo ČR přiděleno na likvidaci odpadních vod a povodňových škod asi 40 mld. Kč. Praha má 1,5 mil. obyvatel, což proporcionalně odpovídá nároku na 6 mld. Kč, kdybychom žádali více, nebylo by to vůči zbytku republiky zodpovědné. Tak to bylo, když se rozhodovalo, jakým způsobem žádat. Pak se to věnovalo tomu programu, který vypsal SFŽP. Stále jsme byli kontaktováni doporučovacím segmentem Evropské investiční banky, ale zastupovali jsme tam roli státu a přešlo tím na nás plnění závazků státu. Požádali jsme tedy SFŽP a byla věc SFŽP, kde ty peníze sežene. Ovšem do dneška SFŽP ani neodpověděl. Po velkých urgencích jsme získali odpověď z MŽP, že dotace na základě usnesení Ústředního výboru MŽP nedostaneme. Ale oficiální odpověď nemáme dodneška.

K možnostem dalších dotací:

Pravděpodobně by bylo možné žádat o další dotace pro energetické využití kalů, tam se ten program otevírá a měl by být jako jeden z obnovitelných zdrojů využitelný.

K nátokům:

Od roku 2001 se dělala extrapolace vývoje spotřeby vody, která až do konce roku 2005 mírně narůstala. V roce 2006 se tento trend zastavil a začal stagnovat. Jestli půjde v dalších letech dolů, což předpokládáme, byl by tu prostor na připojení některých satelitních oblastí (cca 290 tis. obyvatel). Pak je zde však otázka, zda budovat menší čistírnu nebo směřovat na ÚČOV. Samozřejmě, že cíl je mít vyčištěné všechny vody ze všech satelitů. Ted' těch 290 tis. lidí kapacita ÚČOV nerespektuje.

K výkonům:

Ano, bavíme se o průměru. Máme novou vodovodní linku nastavenou na 4,1 m³/s a dnešní vodní linka čistí až 6 m³/s. Někdy se zaměřují maxima s průměry. Maxima dosahujeme před vánoci a koncem srpna a těsně předtím jsou zase úplná minima. V té čistírně se musí udržovat biologický

život i za těch minim, maxim a dokonce i za přívalových dešťů. Takže nejnižší hodnota je 1,5 m³/s a nejvyšší 22 m³/s, teď je maximum 6 m³/s a my to dimenzujeme na 4 m³/s. Dnešní průměr je 3,77 m³/s.

Je tedy otázka, jak se dívat na nátok v souvislosti s navrhovanou kapacitou. V základním zadání máme, že 50 % převezme nová vodní linka toho budoucího čištění, protože ta stará ve výkonech 6 m³/s i v při 3,77 m³/s neodpovídá evropské směrnici, potažmo našemu nařízení vlády. Jedná se o dusík, který je vypouštěn v koncentraci 19 mg/l a potřebujeme 10 mg/l. Nová vodní linka bude samozřejmě za všech okolností splňovat limit 10 mg/l během celého roku a ještě se od ní očekává, aby v těch méně vodných a méně zatížených obdobích převzala kapacitu té staré linky, aby se tato mohla postupně opravovat. Zde dochází ke spoustě mixů čísel, která, pokud se nad nimi nezamyslíme, znějí až nelogicky. Zásadou je postavit samostatnou linku se samostatným výtokem a vypustí a nechat ji suplovat tu starou v období červen-červenec, kdy jsou minimální průtoky a v té době rekonstruovat starou linku.

Původní projekt, který byl podán do Evropské komise byl takový, že postavíme novou linku a z těch 19 mg/l to srazíme na 16 mg/l a teprve po dobudování staré linky obě dohromady dosáhnou těch 10 mg/l. Sice se může zdát, že ten rozdíl mezi 19 a 10 mg/l není tak velký, tak proč kvůli tomu utrácet miliardy, ale abychom odstranili v průměru těch 9 mg/l, tak bychom potřebovali asi 170 tis. m³ vody v nádržích, které bychom tam museli umístit. Dnešní aktivační nádrže mají asi 40 tis. m³, takže je jasné, že ten objem se prostě na ten ostrov nevejde, a to je ten důvod, proč technologicky neumíme stávající čistírnu zrekonstruovat za provozu.

Máme obrovskou zodpovědnost vůči ostatním státům na povodí. Například celé Drážďany pijí vodu z Labe. Kontrola je tedy velká, už 20 let se sleduje kvalita vody v Labi, aby se zlepšovala. Pro nás je zásadní stav nezhoršovat. Což jsou těžko pochopitelné souvislosti pro experty EU, protože projekty, které asistují jsou většinou v rozvojových zemích, kde když není kanalizace žádná, není problém nemít žádnou ještě třeba 5 let. My však máme funkční kanalizaci od roku 1905, v roce 1965 dostala biologický stupeň. Nyní vyhovuje kvalita ve všech parametrech kromě dusíku a tam jsme vázáni tím objemem. Variant, jak se s takovým objemem vyrovnat může být několik, ovšem v podstatně menších technologiích.

Vzhledem k tomu, že projekt byl vypracován už v roce 2006, nabízí se otázka, zda po tolika letech není už jiná technologická možnost. Samozřejmě další možnosti jsou, např. už umíme zapojit UV zařízení, třetí stupeň či další elementy ve zpracování kalu (na využití kalu). Ať se však podíváme kamkoliv jinam (Budapešť, Varšava, Brusel, Athény, Milano, Vídeň), kde byly v posledních 5 letech dobudovány ČOV (rozšíření či intenzifikace), tak tam byla vždy použita tato technologie.

OMI zastupující HMP jako investor se chová tak, jak by se investor chovat měl, tzn. že sami diktujeme přesné podmínky, není nám jedno, co vyprojektují. Dohadujeme se o každé lopatce na čerpadle, každé česlici, materiálech, účinnosti apod. Máme na to dost času, abychom to mohli řešit do těchto detailů.

Ke kalovému hospodářství:

Po povodni 2002 byly stávající vyhnívací nádrže, ten proces kalového hospodářství nastaven tak, že se kal ze všech částí (primárních a sekundárních) smíchá dohromady a dá se do nádrží, ohřeje na 51°C a bakterie vyrábějí bioplyn, který pálíme na turbomotorech a v rozsahu cca 5MW ho využíváme především na ohřev vyhnívacích nádrží. Výsledkem je nezapáchající vyhníly kal, který vyždímáme na odstředivkách na 25% sušiny, obsahuje ještě dost organiky, takže hoří, ale potřebuje podpůrné palivo.

Takže teď existují dvě základní cesty. Buď pokračovat ve vyhnívání tak, jak to dělá většina světa, protože to už mají nainstalováno anebo to vyhnívání přejít buldozerem avzít ten surový kal, který ovšem zapáchá a musí být v rourách, zase ho odstředit, vysušit a dostat z něj palivo, které má hodnotu hnědého uhlí. Má výhřevnost cca 10 GJ, ale i stejnou vlhkost jako hnědé uhlí, tzn. 85% sušiny.

Po povodni se vyhnívací nádrže zatopily vodou téměř po celé výši a povodňová voda se dostala do jejich plášťů (kvůli termostatice jsou dvouplášťové) a když povodeň opadla, tak ještě několik týdnů trvalo, než se z toho mezistění dostala voda ven, pak tam zůstala obrovská vlhkost, která napadla

výztuž ostění a po ohřevu na těch 51°C se výztuž natáhla a v jedné nádrži začala praskat, a to tak, že to vyteklo ven (na čistírnu). Toto nebezpečí je jako časovaná bomba u všech 12 nádrží. Takže PVK teď jednu dvojici nádrží po druhé opravuje, dnes jsou asi v polovině, a to z bezpečnostních důvodů, protože kdyby praskly 2 najednou, tak je čistírna odstavená, jednu ještě dovedeme technologicky nahradit.

Takže měnit systém teď nelze, do nových nádrží je nainvestováno už cca 300 mil. Kč a chceme je využívat minimálně do roku 2025, přičemž jejich životnost je do 2045 – 2050. A protože jsme tímto svázáni, tak můžeme řešit jen ty technologie, které pracují s tím vyhnílym kalem. Takže můžeme vymýšlet separované sušení, ovšem s ohledem na okolí a jistě vzniknou i nějaká účelová občanská sdružení. Podávat tedy nyní novou žádost o územní rozhodnutí je téměř nepředstavitelné. Takže současné ÚR má nevyčíslitelnou hodnotu a to samé EIA. Nemluvě o úplných změnách, např. postavení spalovny na Císařském ostrově je nepředstavitelné z hlediska komplikovanosti schvalovacích procesů k ÚR a EIA. Takže musíme velmi citlivě řešit, jak vyhovět požadavkům všech účastníků řízení. Dokonce se za tu dlouhou dobu začaly kolem stavět sídliště a rodinné domy. To je činnost Komise na další období, co doporučí Radě. Už před třemi lety se vybíralo ze 75 variant technologií kalového hospodářství, nakonec se skončilo u třech, stále ještě není dohoda, která by to měla být.

Předseda výboru vyzval k doplňujícím dotazům. Nikdo nic. Tak přivítal dalšího hosta – generálního ředitele PVS Ing. Petra Žejdlíka, který pohovoří o změnách vodného a stočného na příští rok.

dotaz - cca 1 min není na záznamu slyšet, kdo a na co se ptá

Urban:

Ano, to je teze města, aby to bylo převedeno pod 1 subjekt, tzn. pod PVS, ale to je ještě věc k jednání.

Bouček:

Doplňuji, že toto reflektujeme. S PVS nejsme v žádném rozporu. Teď se chováme k této akci jako investor, který to postaví a až to postavíme, tak to předáme PVS, aby to pronajala do provozu. Všechna vodohospodářská rozhodnutí budou zařizovat oni a my jsme zodpovědní za to, že tu akci připravíme tak, že na to ta vodohospodářská rozhodnutí lze vydat.

Ještě upozorňuji, že jetu odlišnost od ostatních staveb v Praze, a to, že ÚČOV připravujeme podle tzv. Yellow Book Fidic (YBF), ostatní akce se řídí spíše Red Book Fidic (RBF). Dle RBF je to tak, že někdo to vyprojektuje, dostane stavební povolení, udělá výkaz výměr, vypíše výběrové řízení, výherce to postaví, investor to převezme a předá to provozovateli do zkušebního provozu. Postup dle YBF je obráceně, tzn. my velmi detailně popíšeme, jak chceme, aby to fungovalo, najdeme dodavatele, který to vyprojektuje, sežene si stavební povolení, postaví to a v provozu nám ukáže, že to funguje podle toho našeho zadání. Takže to je pro investora mnohem náročnější a my musíme anonymně specifikovat každý blok, aby to nedopadlo tak, že čerpadla budou z Číny a ne od renomovaných firem, přitom to nesmíme říct, takže tam musí být účinnosti, výkony, materiály apod. A pak si to ve zkušebním kontrolujeme. A když se rozhodne na jakékoli úrovni Prahy, že tu zakázku převezme PVS, tak se tak stane.

Lohynský:

Ještě doplním pana Boučka v otázce kalové koncovky. Už to dnešní řešení pro nás znamená generaci cca 5,4 MW instalovaného výkonu a ten přínos je, že tam je pokryto cca 75% energetické náročnosti celé čistírny a k tomu ještě inkasujeme téměř 60 mil. Kč, které negativním způsobem vstupují do ceny vodného a stočného, takže jí snižují. To už je to dnešní řešení a to zdůvodňuje, proč je nutné i při tom stávajícím stavu do té rekonstrukce investovat (do vyhnívacích nádrží).

Urban:

Takže se to dá chápat tak, že i s novým projektem by byla čistírna energeticky soběstačná?

Bouček:

Já jsem tu čistírnu provozoval od roku 1985 do roku 1992 a vždy byla zásada, že do -4°C jsme nepotřebovali energii, protože to topení je největší spotřebič. Jestli bude energeticky soběstačná, to bych teď mohl sice říci, ovšem za těch podmínek, které teď jsou. Pokud se tam to znečištění bude snižovat, tak energeticky soběstačná nebude, ale rámcově zodpovězeno, pokud nebudeme muset s tím kalem dělat další krok, tak je energeticky soběstačná. Pokud ho budeme muset s tím teplem ještě vysušit, naložit v suchém stavu na loď a odvézt třeba do Mělnické elektrárny k tepelnému využití, tak ano. Málokdo si dokáže představit, že ta kanalizační voda by měla být zelenou energií.

Lohynský:

Jak již bylo řečeno, tak vodovodní infrastruktura se neobejde bez financí. V současné době se opravuje 0,3 – 0,5% vodovodní sítě. V rámci udržitelnosti by bylo potřeba opravovat 1,5%. Tedy 17 – 20km vodovodní sítě opravujeme teď a potřebovali bychom opravovat kolem 50 km. Díky tomu je v současnosti potřeba zvýšit vodné a stočné o 11,07% a vybrané finance nazpět investovat do opravy vodovodní sítě a infrastruktury.

Nyní je v Praze vodné a stočné v polovině tabulky v rámci ČR a proto je nyní v rámci koleček připomínkové řízení na navýšení cen vodného a stočného o 11,07%, což je řádově o 6 Kč na m³. A nyní předávám slovo generálnímu řediteli PVS, která byla tvůrcem tohoto návrhu.

Žejdlík:

Celková reprodukční pořizovací cena pražského vodohospodářského majetku je na úrovni 100 mld. Kč. Pokud bychom chtěli obnovit 50%, tak jsme čistě aritmeticky na úrovni cca 2 mld. Kč ročně na rekonstrukce toho, co teď máme, nikoliv toho co bychom potřebovali budovat nového.

Nyní však jsme na cca 1 mld. Kč ročně, takže toto navýšení cen vodného a stočného doplňuje dohánění té mezery. Cílem je konečný stav a kýžené snížení celkového počtu 4,5 tis. havárií ročně na vodohospodářských sítích a také dále rozvíjet celou distribuční síť tak, aby byla minimalizována ztrátovost. Nyní je ztrátovost 21%, v 90. letech byla 45%. Ovšem severní státy mají 7 – 8%, což je úroveň, kterou bychom rádi dosáhli. Ztrátovost vody je záležitost, která přímo vstupuje do ceny vodného a stočného.

Lohynský:

Pokud bychom k této změně nedošli, tak by byla platná tzv. inflační smlouva s Veolií. Takto by pro Veolii náklady a zisk vycházely 117 mil. Kč. Oproti tomu při této úpravě je to 10 mil. Kč. Do PVS by z té inflační varianty šlo jen 60 mil. Kč, ale při této variantě 270 mil. Kč. To znamená, že pro HMP je tato varianta výhodnější. Inflační doložka říká, že by došlo k nárůstu vodného a stočného o 6,58%. My však navyšujeme o 11%, takže těch 5% je přínos 270 mil. Kč.

Urban:

Kolik tedy Veolia investičně přispívá?

Lohynský:

Nyní Veolia investičně přispívá 1,671 mld. Kč a teď bude kolem 2 mld. Kč.

Předseda výboru poděkoval přítomným a ukončil zasedání výboru.

Zapsala:

Mgr. Markéta Čermáková, tajemnice VŽP

Ověřil:

Dr. Ing. Milan Urban, předseda VŽP